

SAMENSPEL

**Wijkblad van de *Christus Triumfator*kerk, J. v. Stolberglaan 154 te Den Haag
18^e jaargang nr. 5 – mei/juni 2014**

Abonnementsprijs € 11,- (+ evt. portokosten ad € 15,-) per jaar
Bankrekeningnr: NL52 INGB 0005 1440 61 t.n.v. *Stichting Christus Triumfator*kerk
o.v.v. *Samenspel*

Redactie: Henk Hospes, Laan van Wateringseveld 277, 2548 BL Den Haag
Email: samenspel@ctkerk.nl tel. 070 327 03 66
Greet Hulshof, Wouter Müller, Adriaan Sala

Advertenties: Bert van der Sluis, Jacob Mosselstraat 11, 2595 RD Den Haag

Bezorging en
abonnementen: Henk Hospes tel. 070 327 03 66

Koster : Kristin Anderson tel. 070 383 76 55
b.g.g. en alleen in dringende gevallen 070 331 03 79
email: koster-beheerder@ctkerk.nl

Predikanten: ds. Ruud Stiemer, Jul. van Stolberglaan 285, 2595 CH
di, do en vrijdag van 8.30 tot 9.30 uur en rond 18 u tel. 070 382 52 65
(maandag vrij/ woensdag *Noorderkerk*)
email: ruudstiemer@ctkerk.nl
ds. Berit Bootsma-Gerritsen, Mariastraat 73, 2595 GM
maandag, woensdagmiddag, donderdag tel. 070 359 62 39
email: beritbootsma@ctkerk.nl

Wijkkerkenraad:

Voorzitter: Anita van Koningsveld, Laan v N. O. - Indië 142, 2593 CA
email: avdwal@casema.nl tel. 070 385 00 82

Scriba: Wilma Beeftink, Guirlande 106, 2496 WR tel. 015 361 82 67
email: scriba@ctkerk.nl

Kerkelijk Bureau: Jul. van Stolberglaan 154, 2595 CL Den Haag
GKO: van 9 - 12 uur op ma, wo en vrijdag tel. 070 385 36 45
pgo@casema.nl (GKO)

PGG PGG-ledenadministratie@ctkerk.nl

Website: www.ctkerk.nl

Zondagsbrief per email? Aanvragen bij Bert Jan van Veen (bertjanvv@gmail.com)

GIRO-/BANKREKENINGEN

Vaste vrijwillige bijdragen:

- kerk (GKO):	NL98 INGB 0000 0435 55	Geref. Kerk 's Gravenhage-Oost
- kerk (PGG):	NL87 FVLB 0635 8147 30	CVK PGG Kerkbalans
Collectebonnen:	NL38 INGB 0000 0052 53	Collectebonnen GKO (voor GKO en PGG)
Diversen:	NL52 INGB 0005 1440 61	Stichting <i>Christus Triumfator</i> kerk o.v.v.het doel (*) - * Samenspel / * Verjaardagsfonds / * Wijkkas / * Giften / * Legaten
Diaconie (GKO):	NL05 INGB 0000 4270 21	Diaconie Geref.kerk 's Gravenhage-Oost
Diaconie (PGG.):	NL65 INGB 0000 1768 71	Diaconie Herv. Wijkgem. Bezuidenhout-
Zending (GKO):	NL47 INGB 0000 0004 35	Beraadsgroep Missionaire Zaken GKO

Van de redactie

Bij het doorbladeren van dit nummer zullen u ongetwijfeld de kleurrijke fotocollages zijn opgevallen die het blad deze maand sieren. Eerder dit seizoen vormden het startweekend en de doopdiensten de aanleiding voor meer kleur. Ook de afgelopen maand was er weer een doopdienst. Daarnaast zal het velen van u niet ontgaan zijn dat Riet en Adriaan Sala onlangs hun 50-jarig huwelijksjubileum vierden. Reden genoeg om ook van deze gebeurtenis een collage te maken waarin de jubilarissen worden omringd door een gelegenheidskoor met een omvang zoals we die zelden in de CTK meemaken. Het lied, gecomponeerd door Ineke en Wouter Müller, dat de welsprekende titel *Que Sala Sala* kreeg, bezingt – het zal u niet verbazen – de kerkelijke activiteiten van het paar in de afgelopen 50 jaar en dat zijn er nogal wat! Ook andere gasten luisterden het jubileumfeest op met hun vocale en muzikale kwaliteiten en vermakelijke speeches. Al met al een bijzonder geslaagd feest. Vanaf deze plaats wensen we Riet en Adriaan toe dat zij in goede gezondheid mogen werken aan gespreksstof voor speeches en liederen bij hun volgende huwelijksfeest. Van harte gefeliciteerd met het bereiken van deze mijlpaal.

Het is altijd fijn om feedback te krijgen over de inhoud van *Samenspel* en ik moet zeggen dat ik wat dat betreft zeker niet mag klagen. Deze keer raakte ik tijdens bovengenoemd feest onder meer in gesprek met Andries Sanders die me complimenteerde met het verhaal over Onesimus in de vorige *Samenspel*. Het verhaal gaf hem aanleiding om eens wat dieper op de materie in te gaan. Zijn bevindingen boeiden mij dermate dat ik het niet kon nalaten deze met u te delen (zie blz. 29).

Ruimtegebrek noodzaakt me het deze keer kort te houden, maar wees ervan overtuigd dat de overige bijdragen in dit nummer minstens zo sterk worden aanbevolen.

Met een hartelijke groet,

Henk Hospes

Buurtzorg

nu ook in het Bezuidenhout

Buurtzorg Nederland, de thuiszorginstantie met zelfsturende teams, is al gevestigd in verschillende wijken in Den Haag. Om aan de toenemende zorgvraag te kunnen voldoen is per 1 april ook een team in het Bezuidenhout van start gegaan. Dit team bestaat uit vier verpleegkundigen die verzorging en verpleging in de thuissituatie kunnen bieden. Het voordeel van een klein team is dat er altijd een vertrouwd gezicht aan de deur komt. Bij *Buurtzorg* werken we volgens het motto 'eerst buurten, dan zorgen', waarbij er eerst tijd is om goed te bekijken welke zorg nodig is. Op deze manier kan de zorg ook helemaal op de cliënt afgestemd worden.

Als iemand in Bezuidenhout tijdelijk zorg nodig heeft of langdurig ondersteund moet worden, kan contact worden opgenomen met *Buurtzorg Bezuidenhout*. Kenmerkend voor onze organisatie zijn de korte en persoonlijke lijnen. Wanneer u ons belt op 06 1087 1911 krijgt u direct één van de verpleegkundigen van het team aan de lijn. Meer info: denhaagbezuidenhout@buurtzorgnederland.com.

Inhoud

ACTIVITEITEN:

- 7 Team Meeleven - verslag
- 9 Dining & Wining - aankondiging
- 11 Lentebazar - aankondiging
- 12 Doop
- 17 Agenda
- 17 Expositie op startzaterdag
- 18 Commissie Doortocht
- 25 Inspiratie – impressie 'groothuisbezoek'
- 22 Que Sala Sala – 50-jarig huwelijksfeest Riet & Adriaan Sala
- 29 Geld & Goed - impressie
- 31 Koekjes proeven – Wereldwinkel

COLUMNS:

- 10 WHV – Carline van der Harg
- 23 Recht / krom – Adriaan Sala

MEDITATIE EN GEDICHTEN:

- 4 Meditatie: Ons geloof – ds. Berit Bootsma

DIVERSEN:

- 2 Buurtzorg Bezuidenhout
- 5 In memoriam: Cornelia Maria Hulsman
- 19 Welkom ... - bijdrage in de serie over organisten
- 27 Van de ZWO

VASTE RUBRIEKEN:

- 3 Giften
- 6 TeamGeest – ds. R. Stiemer
- 8 BerichtenBus – ds. B. Bootsma
- 15 Van zondag tot zondag
- 16 Kerkdiensten en doopzondagen
- 14 De Smidse - boekbespreking
- 26 Collecten
- 28 Voor het Voetlicht: nogmaals Onesimus
- 30 Cryptogram

Het volgende nummer komt donderdag 26 juni van de drukker. Kopij kunt u tot uiterlijk woensdag 11 juni inleveren bij: **Henk Hospes, Laan van Wateringse Veld 277, 2548 BL Den Haag**
of per email: samenspel@ctkerk.nl
U kunt daarin alle activiteiten laten opnemen tot 1 mei 2014.

Giften

via Annie Krul: van fam. B € 25 voor de wijkkas
van NN € 20 voor *Team Meeleven*

Hartelijk dank!

Ons geloof

Meditatie

De theoloog Miskotte stelt in een bekende radiopreek uit 1925 de vraag: "Geloven wij in ons geloof of geloven wij Jezus Christus op zijn woord?" De titel van deze preek was 'Geloven bij de gratie Gods'. Dit vertelt ons al veel over hoe Miskotte tegen geloof aankijkt. Het is volgens hem geen bezit van de gelovige, maar een goed (je mag ook zeggen een gift uit genade) dat ons door God geschonken wordt. Hij zegt: "het geloof is geen wereldbeschouwing, maar een weerloze wijze van léven". Verderop klinken de woorden: "de Messias, de Onmogelijke, maakt het onmogelijke geloof mogelijk. Zijn Voorbede geldt, zij dekt onze gelovigheid toe, zij omringt ons ganse doen en laten met vrede. Ze wordt verhoord en vervuld, die goddelijke voorspraak (door Jezus Christus - BB); bovenal dáárin dat wij gering denken van onze gelovigheid, dáárin dat wij bekeerd worden..." Voor Miskotte is het duidelijk. Als het van de mens afhangt dan is het in het geloof armoe troef. Juist als het gaat om geloof en geloven moet je het volledig verwachten van God die zich heeft laten kennen in Jezus. Hij schenkt ons het geloof.

In het licht van Pasen en Pinksteren legt Miskotte een prikkelende en nog steeds bijzonder relevante vraag op tafel. "Is het geloof in Jezus iets wat wij bezitten en waarvoor we vaak heel hard moeten werken of wordt het ons geschonken?"

In onze ervaring en ons spreken is het geloof vaak een bezit. Niet voor niets spreek je vaak over 'mijn geloof'. Het is iets wat onlosmakelijk met jou verbonden is. Het geeft richting aan wat je denkt en doet. 'Mijn geloof' is uniek, net zoals ik een uniek mens ben. Tegelijk is het een kwetsbaar en ongrijpbaar bezit. Zeker in een tijd waarin geloven niet meer vanzelfsprekend is. Onder woorden brengen wat 'jouw geloof' inhoudt vinden we vaak lastig. Als je er niets mee doet, het niet voedt en verzorgt als een kwetsbaar plantje, dan is het zo verdwenen naar de achtergrond van je leven. Ik kan bang zijn het kwijt te raken als het belaagd wordt door vragen en twijfels. Toch blijft het 'mijn geloof'. Ik ben er voor verantwoordelijk. Als het bloeit is het aan mijzelf te danken. Als het minder gaat, tja... Het liefste zou ik er hoge muren omheen opbouwen om het te beschermen.

Vooraf in de brieven in het Nieuwe Testament wordt er op nog een andere manier over het geloof gesproken. In 1 Timotheüs 1 vers 4 zegt Paulus: "Onze Heer heeft mij zijn genade in overvloed geschonken, evenals het geloof en de liefde die we in Christus Jezus bezitten." Genade, liefde en geloof zijn geschenken die God in Jezus aan de gelovige heeft geschonken.

Van Paulus verwachten wij misschien zo'n opmerking, maar hij is niet de enige die op deze wijze over het geloof spreekt. De tweede brief van Petrus begint als volgt: "Van Simeon Petrus, dienaar en apostel van Jezus Christus. Aan allen die dankzij de rechtvaardigheid van onze God en van onze redder Jezus Christus hetzelfde kostbare geloof hebben ontvangen als wij."

In de Heilige Geest, die op het Pinksterfeest de gelovigen bezielde en dat tot op de dag van vandaag doet, schenkt Jezus zijn gemeente liefde, goedheid, vrede én geloof. Het

is dus niet zo dat wij eerst het geloof moeten bezitten voordat wij de Heilige Geest kunnen ontvangen. Het geloof is een geschenk waarmee God ons wil zegenen en waarvoor hij ook verantwoordelijk is. Dat kan ons bevrijden van de kramp die het bezitten van het geloof soms met zich mee brengt.

Daarmee komen wij bij de paradox van het geloof. Wij hebben 'ons' geloof. Het is bepalend voor hoe wij ons leven inrichten. We moeten er ons best voor doen om het te voeden en levend te houden, door bijvoorbeeld in de Bijbel te lezen, te bidden en er met anderen over te spreken in de geloofsgemeenschap die de kerk is. Tegelijk heeft het geloof ons. We zijn erdoor gegrepen en kunnen er niet van loskomen. Het is Gods kracht die in ons werkt. We hoeven alleen maar onze handen open te houden en ons hart open te stellen om dat geschenk te ontvangen. 'Ons' geloof is tegelijk een geschenk en een opdracht die we in Gods Geest hebben ontvangen op het Pinksterfeest. Laten we daarom elke dag opnieuw bidden: "Kom, o Heilige Geest, en schenk ons geloof."

Ds. Berit Bootsma

In Memoriam

Op dinsdag 1 april is onverwacht overleden **Cornelia Maria Hulsman** in de leeftijd van 92 jaar.

Mevrouw Hulsman heeft jarenlang voor haar ouders en later haar oudere zus gezorgd. Samen woonden zij in hun ouderlijk huis in Bezuidenhout. In het zorgen voor anderen klopte haar hart zo bleek tijdens haar werk in de gezinsverzorging. Dat heeft ze met groot plezier gedaan. Mw. Hulsman sprak nooit veel over haar geloof, maar het

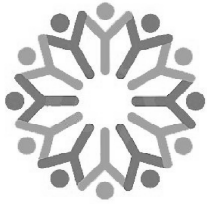

was de basis onder haar leven. Doordat ze een poos bij de zusters in Wassenaar heeft gewoond was ze oecumenisch ingesteld. De laatste jaren van haar leven woonde ze in Centrum Bezuidenhout. De afscheids-bijeenkomst heeft plaats gevonden op dinsdag 8 april in de aula van crematorium Nieuw Eykenduinen. Haar naam is ingeschreven in bij het boek der overledenen, die staat in het licht van de Paaskaars die ons belooft dat de dood nooit het laatste woord heeft.

Zomaar een wijsheid ...

Geluk is niet de afwezigheid van problemen, maar het vermogen er mee om te gaan.

TeamGeest

ONTMOETINGSBIJeenKOMST 16 MEI

Op zondag 22 juni zal kerkgebouw *Kruispunt* in Mariahoeve definitief haar deuren sluiten. De leden van deze wijkgemeente zullen hun kerkelijk thuis elders moeten vinden. Graag verwelkomen we hen in de *Christus Triumfatorkerk*. Met het oog hierop organiseren we een ontmoetingsbijeenkomst op vrijdag 16 mei. Van 16.00-17.45 uur is er in de *Tabé Zijlstrazaal* een gezellige middag waarin de nadruk ligt op kennismaking. Na een korte viering ter opening van de bijeenkomst willen we elkaar onder het genot van een hapje en drankje leren kennen. De organisatie van deze middag is in handen van *Team Meeleven*. Van 18-19.30 uur is er een gezamenlijke maaltijd die wordt verzorgd door de teamleden van het *Maaltijdproject*. De kosten voor de ontmoetingsbijeenkomst (inclusief de maaltijd) is € 5,-. Doet u mee? Geef u dan op bij Annie Krul: 070 385 18 60.

PARELS VAN HET BEZUIDENHOUT

Evenals vorig jaar zal ook in 2014 de manifestatie *Parels van het Bezuidenhout* worden gehouden. Tijdens deze manifestatie krijgen wijkbewoners de kans om hun eigen talenten tentoon te stellen. De één kan prachtig schilderen, de ander maakt mooie foto's, weer een ander maakt sieraden of kan boeiend voorlezen. Op zaterdag 24 mei (12-17 uur) wordt een fietsroute georganiseerd langs de verschillende 'parels' in het Bezuidenhout. Met de fietsroute in de hand kunnen bewoners kiezen welke bijzondere plekken, optredens, passies en talenten zij willen beleven en aanschouwen. Ook de *Christus Triumfatorkerk*, één van de parels van het Bezuidenhout, werkt mee aan dit project. Zaterdag 2 juni zal de kerk van 12-17 uur open zijn voor publiek. Tijdens de openstelling kunnen bezoekers niet alleen de kerkzaal bekijken, maar zal er ook een expositie zien van kunstenaars uit de wijk. Met het oog daarop zoeken we vrijwilligers die als gastheer en gastvrouw in de kerk willen optreden. Doet u mee? U kunt zich opgeven bij ondergetekende.

STUDIEDAGEN PERMANENTE EDUCATIE

Een leven lang leren. Vakkennis op peil houden en uitbreiden. Werken aan eigen competenties en vaardigheden. Voor predikanten is er een vijfjaarlijks systeem van

mentoraat, nascholing, bijscholing en persoonlijke ontwikkeling; de permanente educatie. Deze permanente educatie vervangt het vijfjaarlijks studieverlof. In het kader daarvan ben ik op maandag 12, donderdag 15, maandag 26 mei en donderdag 12 juni afwezig.

FELICITATIE

Op zaterdag 14 juni vindt de kerkelijke bevestiging plaats van het huwelijk van Linda van Reenen en Dick van Deventer, Juliana van Stolberglaan 384, 2595 CS Den Haag. De dienst vindt plaats in de *Oude Kerk* te Voorburg. De voorgangers zijn ds. Jurjen Fennema uit Delft en pastor R. M. Visser uit Haarlem.

Op vrijdag 28 maart zijn Relus Breeuwsmas en Alexandra Nuijen, Suzannaland 366, 2591 JR met elkaar in het huwelijk getreden. Op zaterdag 21 juni zal de kerkelijke bevestiging plaatsvinden in de *Christus Triumfatorkerk*. In deze dienst zullen pastoor P. Verheijen uit Dokkum en ondergetekende voorgaan.

We willen beide echtparen van harte gelukwensen en wensen hen alvast een feestelijke huwelijksviering toe.

ZONDAG 22 JUNI

In het kader van zijn studie aan de *Protestantse Theologische Universiteit* in Amsterdam zal onze stagiair Anne Post op

zondag 22 juni voorgaan in de kerkdienst. Na afloop zal ondergetekende een aantal van de aanwezigen vragen om 'feedback' te geven. Aansluitend aan de dienst kunnen de betreffende gemeenteleden in kerkenraadskamer hun reactie geven op de inhoud en de stijl van de gebeden, van de preek, de 'performance', maar ook de

keuze van de liederen, enzovoort. We wensen Anne alvast een goede voorbereiding toe en een fijne dienst in ons midden! De aanvang is om 10 uur.

Met een hartelijke groet,
ds. Ruud Stiemer

Verkorte weergave van de onderwerpen besproken in de vergadering van 27 maart jl.

Ds. Ruud Stiemer opent de vergadering met het lezen van Korintiërs 12 : 24-27. Hij geeft een kleine uitleg en gaat voor in gebed.

VOORUITBLIK

Op 18 april (Goede Vrijdag) zal er van 3 tot 4 uur 's middags in *Zorgcentrum Bezuidenhout* een huiskamerviering van het Heilig Avondmaal plaatsvinden, die geleid wordt door ds. Berit Bootsma. Besproken wordt tevens wie daarbij vanuit de kerkenraad en *Team Meeleven* aanwezig zullen zijn.

Op 16 mei wordt er een gezellige bijeenkomst georganiseerd van 4 uur 's middags tot ongeveer 8 uur 's avonds. De gemeenteleden van het *Kruispunt* zullen hiervoor ook uitgenodigd worden. Het wordt een middag met een kleine viering en een hapje en een drankje met aansluitend om 18 uur een gezamenlijke maaltijd. Berit en Ruud verzorgen de uitnodiging. De prijs is 5 euro. Vervoer wordt geregeld voor de mensen die niet op eigen gelegenheid kunnen komen.

PASTORAAT

Bij dit onderwerp komen de afgelegde bezoeken aan de orde en eventuele bijzonderheden die niet in vertrouwen zijn verteld. Verder worden namen genoemd van mensen die in aanmerking komen voor de bloemen uit de zondagsdienst.

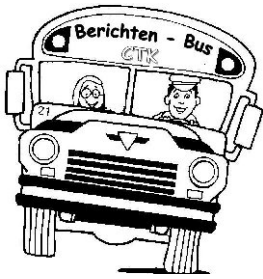
DIVERSEN

Er hebben zich verschillende mensen aangemeld om mee te helpen bij het maaltijdproject en de koffiedienst en ook voor de ontvangstcommissie zijn er nieuwe aanmeldingen.

Stilgestaan wordt bij de overdracht van de financiële administratie van Aad Tulling aan Paul de Vos (beiden aanwezig). Aad wordt namens het team hartelijk bedankt voor zijn inzet.

AFSLUITING

De volgende vergadering vindt plaats op 5 juni 2014 om 14 uur. Afgesloten wordt met het zingen van gezang 456.

BerichtenBus

INSPIRATIE

De afgelopen weken hebben we een ontmoetingsmiddag en –avond gehad over het thema 'Inspiratie'. Ik vond het bijzonder hoe mensen heel open en soms ook kwetsbaar hun eigen inspiratie, of zoektocht daarin, met mij en de anderen wilden delen. Van dit soort ontmoetingen leef ik zelf altijd op. Ze vormen één van mijn inspiratiebronnen; als predikant,

maar juist ook als gelovige. Geloven doe je samen is mijn overtuiging. Ik zou althans niet zonder de ontmoeting en het gesprek met anderen kunnen. Juist dat zet mij soms op andere wegen of leidt tot nieuwe inzichten.

Inspirerend was ook de avond over 'Geld en Goed' die is gehouden op 8 april. De schrijver Arjan Broers gaf ons de uitdaging mee om anders om te gaan met rijkdom. Niet consu-minderen, maar groeien in immateriële rijkdom. Dan kunnen we denken aan het waarderen van vriendschappen, groeien in zelfvertrouwen en vertrouwen. Niet makkelijk, maar zeker de moeite waard om er verder over door te denken en er handen en voeten aan te geven. Elders in *Samenspel* vindt u een impressie van de bijeenkomst.

BELIJDENISCATECHESE

Als ik het heb over inspirerende gesprekken, dan worden die ook gevoerd bij de belijdeniscatechese. Van scherpe discussies tot eerlijke verhalen; ze komen allemaal voorbij. De weg van deze groep, die in januari is gestart, komt tot een einde op zondag 15 juni. Dan zullen enkelen in het midden van de gemeente belijdenis afleggen van hun geloof. Wie dat precies zullen zijn, is op dit moment nog niet bekend. Te zijner tijd zal dit in de Zondagsbrief worden bekendgemaakt.

BEAMERS

Zoals u in de kerkzaal hebt kunnen zien, zijn kort voor Pasen de nieuwe beamers geïnstalleerd. Een mooie installatie waarmee we meer kunnen met foto's en film in de kerkdienst. Daarnaast biedt het een mooie gelegenheid om met nog meer liederen uit het *Nieuwe Liedboek* kennis te maken. De eerste periode zal er nog het een en ander uitgeprobeerd moeten worden zodat we optimaal gebruik maken van de mogelijkheden van de installatie. Mocht je zin hebben om daarin mee te denken en lid te worden van het *Beam-*

team, dan kan je je bij ondergetekende melden.

BIJBELKRING

Op donderdag 22 mei en donderdag 26 juni is er 's ochtends weer een Bijbelkring. We behandelen een Bijbeltekst of een actueel thema en komen zo in gesprek over ons geloof. Hebt u interesse en wilt u graag eens aanschuiven? Dat kan! Iedereen is van harte welkom. Meer informatie is te verkrijgen bij ondergetekende.

ONTMOETINGSPLEK VOOR JONGE OUDERS

Op zaterdag 28 juni is er van 15-17 uur een nieuwe *Ontmoetingsplek voor jonge ouders*. We zullen weer een herkenbaar thema bij de kop pakken en daar op een leuke, creatieve manier over in gesprek gaan. Aanmelden kan bij ondergetekende.

HEMELVAART IN DE DUIZICHTKERK

Op donderdag 29 mei is het Hemelvaart. Dit vieren we dit jaar samen met de gemeente van de *Duizichtkerk/Vredeskapel*. De kerkdienst begint om 10 uur in de *Duizichtkerk*, Van Hogenhoucklaan 89-91.

Het is bijzonder om samen te vieren, zo vlak voor een ingrijpende maand voor onze combinatie.

Let op in de *Christus Triumfator*kerk is dan geen dienst!

ROUW EN DOORTOCHT

Dat brengt mij bij het volgende en laatste punt. In de maand juni zal het nodige veranderen voor de *combinatie Haagse Hout/ Archipel*. Op 8 juni, 1^e Pinksterdag, zal er afscheid genomen worden van de *Vredeskapel*. Het afgelopen jaar was hier nog maar eens in de maand op zondag een kerkdienst, maar nu zullen de deuren de-

finitief sluiten. Twee weken later, op zondag 22 juni, zal de laatste dienst in *Kruispunt* gehouden worden. Verderop in *Saanspel* kunt u hier meer over lezen. Na het afscheid volgt de door-tocht. Een tocht door onbekend en toch vertrouwd land die wij samen met de leden van *Kruispunt* zullen gaan maken. Laten we onderweg samen optrekken en tijd maken om elkaar verhalen te vertellen, naar elkaar te luisteren en zo samen te zoeken naar de inspiratie van Gods Geest.

Ds. Berit Bootsma

*Fluister het mij in, heilige Geest:
ik zal het goede denken.*

*Spoor me aan, heilige Geest:
ik zal het goede doen*

*Verlok me, heilige Geest:
Ik zal het goede zoeken.*

*Geef me kracht, heilige Geest:
ik zal het goede vasthouden.*

*Bescherm me, heilige Geest:
ik zal het goede nooit verliezen.*

Toegeschreven aan Aurelius Augustinus

Dining & Wining

De komende *Dining & Wining* zal overdag zijn. Na de kerkdienst op 1 juni gaan we in park Clingendael picknicken en genieten van de lekkernijen die een ieder heeft meegenomen. Uiteraard met een leuke activiteit. Een succesvolle formule, zo is de afgelopen jaren gebleken.

Leuk als je erbij bent, dus noteer vast in je agenda! Een uitgebreidere uitnodiging via de e-mail volgt nog. Aanmelden kan bij Mirjam Goudart: mkjansen@hotmail.com

Groeten,
Soozy, Hannelies en Mirjam

WHV

Herman Finkers zong ooit: "EHBO is mijn lust en mijn leven". Iets wat voor mij absoluut niet herkenbaar is. Toch maak ik wel deel uit van de BHV-groep op mijn werk, de BedrijfsHulpVerleners. Elk jaar mogen we in maart weer op herhalingscursus. Brandjes blussen, reanimeren, pleisters plakken en de in de slachtofferrol zittende lotus goed verzorgen. Het loopt minstens één keer zogenaamd niet zo goed met hem af... Elk jaar maken we met elkaar dezelfde fouten - en nog meer lol - maar worden we ook weer met onze neus op de keiharde feiten gedrukt. Iets wat natuurlijk alleen maar goed is, het is tenslotte een oefening. Elk jaar kom ik ook weer tot de conclusie dat alles ontzettend veel risico's heeft, mogen mijn leerlingen vervolgens een paar dagen niks zelf pakken in de klas en ben ik buiten nog opzettender. Gelukkig neemt dat na een paar dagen weer af want om eerlijk te zijn heb je dan geen leven meer. Thuis met Jip en Phien duurt dit ietsje langer maar ook dat trekt bij.

De jaarlijkse ontruimingsoefening, compleet met politie en brandweer, is ook een hit. We doen het wel goed maar natuurlijk zijn er altijd wel een paar collega's of leerlingen die door de denkbeeldige brandhaard lopen of de daadwerkelijk gemaakt te rook. Maar, het is oefenen; ons ontruimingsplan loopt goed en de EHBO-koffer is altijd up to date. Ja, dat doen we goed als BHV-werkgroep. Ondanks dit alles nog ontdekte ik recentelijk dat ik niet direct tot handelen kom als het een bekende betreft en deze onverwacht flauw valt. Het was niet op het werk en ik was er niet aanwezig als BHV-er. Gelukkig waren er ook professionele zorgverleners aanwezig en namen zij razendsnel de regie over. Alle respect daarvoor; de persoon in kwestie is inmiddels weer gezond en wel.

Een BHV-er is geen arts, geen verpleger, geen brandweerman. Het is onze taak om mensen in veiligheid te brengen wanneer er een onveilige situatie gesignaleerd wordt. We zijn er om de hulpdiensten te waarschuwen en hen te wijzen waar slachtoffers kunnen liggen. We zijn er om gebouwen snel en geordend te ontruimen totdat professionele hulp arriveert. We zijn er om een pleister te plakken en een brandende prullenbak te blussen. Allereerste hulp bij ongelukken dus, en dan alleen de basisversie.

Wat was Jezus dan? Ook een BHV-er? Meer een WHV-er, een Wereld Hulp Verlener? Fijne brandjes blussen, hulp verlenen aan zieke mensen, gebouwen ontruimen (tempelplein). Maar zijn eigen veiligheid dan? Recent was het Pasen en daarvoor Goede Vrijdag. Met Jezus liep het even niet goed af. Misschien was hij zo bezig met onze veiligheid dat hij zijn eigen veiligheid uit het oog verloor. Of moest het zo zijn? Hoeveel heb je voor een ander over?

Eigen veiligheid eerst. Dat is ook wat we leren tijdens de BHV. Maar hoe ver ga jij? Wat heb je voor een ander in nood over? Het moet niet zo zijn dat je jezelf in gevaar brengt door onbedacht een brandend huis in te rennen. Dan zijn er straks twee slachtoffers. Maar wat doe je? Misschien moeten we allemaal zo'n basiscursus volgen om onze medemens in nood te kunnen ondersteunen? Naastenliefde ten voeten uit.

**Ik ben tegen geweld
tegen hulpverleners**

Het andere uiterste gebeurt hopelijk niet. Naastenliefde tegenwerken. Hoe vaak komt er niet in het nieuws dat brandweer- en ambulancepersoneel wordt tegengewerkt of zelfs aangevallen wanneer zij hulp komen verlenen? Er moest

zelfs een reclamecampagne aan te pas komen om ons daarvan bewust te maken en bovenal te weerhouden.

Misschien had dat ook gewerkt in de tijd van Jezus: handen af van onze Hulpverlener!

Carline van der Harg

Lentebazar 10 mei !!

Nog even ter herinnering: zaterdag 10 mei van 10 tot 15 uur is er weer BAZAR. Vrijdag 9 mei gaan we opbouwen, waarbij hulp altijd gebruikt kan worden. En op zaterdag hebben we mensen nodig om de diverse stands te bemannen. Heeft u zich al aangemeld op de flip-over in de hal?

En heeft u nog verkoopbare zaken, breng ze gerust! Kleding (volwassen en kinderen, alle seizoenen), schoeisel, tassen, sieraden enz. Boeken, cd's, lp's, kunst (bv. Schilderijen) zijn allemaal welkom.

U komt toch ook helpen, rondkijken, kopen, een harinkje happen of lentesoep proeven? Hartelijk welkom, het wordt vast weer heel gezellig!

Zomaar een wijsheid ...

Een dag verdriet duurt langer dan een maand vreugde.

13 april 2014

Melle Jannes Appelboom

U was het die mijn nieren vormde,
die mij weefde in de buik van mijn
moeder. Ik loof u voor het ontzaglijke
wonder van mijn bestaan
Psalm 139: 13/14a

Noah Joaquín Charmanand Choenni

U omsluit mij, van achter en van voren,
u legt uw hand op mij.
Wonderlijk zoals u mij kent,
het gaat mijn begrip te boven.
Psalm 139: 5 /6

Gedicht voor Melle, door Marieke Appelboom

Jouw kleine handje grijpt mijn grote vinger vast
wat een wonder dat mijn vinger zo in jouw handje past
Jij, slapend in je wiegje maakt mij dankbaar en ook stil,
een groot wonder van God dat ik graag delen wil.

Lieve Melle,
je maakt veel mensen blij;
want jij brengt een belofte mee
voor jou en ook voor mij.
De belofte van een nieuw begin,
dat God met mensen maakt;
zo vormen wij samen een grote kring,
van mensen die door God zijn aangeraakt.

Gedicht voor Noah, door Sheila Choenni

24 oktober 2013; rond 11 uur in de morgen,
toen zag ik daar de regenboog aan de hemel staan
Het teken van Gods verbond en zijn belofte aan de mensen
Toeval? Daar doet de Here toch niet aan?

Een hemels bericht van nieuw leven en Noah is zijn naam
Door God met liefde gekust
Engel op wie wij hebben gewacht
Je vervult ons hart en brengt ons rust

Vandaag vieren we jouw doop
en papa & mama zullen je voorgaan in het leven met onze Vader,
wie zijn adem jou is gegeven
We zullen altijd naast je staan,
want het leven is met pieken en ook soms, dalen ...
En grote mensen vragen.

Terwijl wij dan voor je zorgen Lieve Noah,
God zal je altijd dragen zoals je naam geschreven staat
in de palm van zijn hand

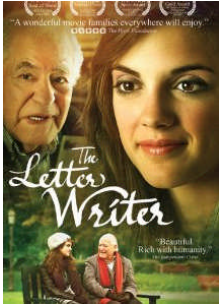

Christelijke boekwinkel "De Smidse"

Plein 5 - 2291 CA Wateringen

Tel.: 0174-270052 email: info@boekwinkeldesmidse.nl

Website: www.boekwinkeldesmidse.nl

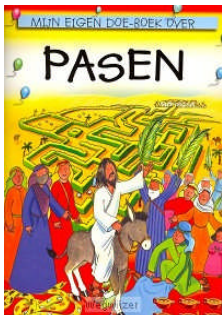
DVD: The Letter Writer

Maggy Fuller is een rebelse tiener met nogal wat problemen. Ze woont samen met haar alleenstaande moeder die hard moet werken om de eindjes aan elkaar te knopen. Dan krijgt Maggy uit het niets een ouderwetse handgeschreven brief in de bus, afzender onbekend. Het is een persoonlijke brief, vol met mooie complimenten en wensen. Maar wie zou de brief geschreven kunnen hebben? Voor haar vader lijkt ze niet te bestaan en haar moeder is teleurgesteld in haar prestaties. Maggy besluit op onderzoek uit te gaan en ze vindt de mysterieuze brieverschrijver op een onverwachte plek. Het is iemand die ze nooit eerder ontmoet heeft, maar die haar beter lijkt te kennen dan wie ook...

DVD: PETRUS en het laatste avondmaal € 14,90

Rome, het jaar 67 na Christus. Twee Romeinse soldaten krijgen de opdracht om een beruchte crimineel te bewaken. Hij heet Simon Petrus en komt uit Galilea in Israël. Hij is een apostel, en een persoonlijke vriend van Jezus, die ook wel Christus wordt genoemd. Tot de dood veroordeeld laat de oude Petrus zijn leven aan zich voorbij trekken.

Het verhaal van een man die begon als eenvoudige visser en uitgroeide tot één van de belangrijkste figuren in het vroege christendom. Terwijl Petrus zich voorbereid afscheid te nemen van zijn aardse leven, maakt hij een diepe indruk op zijn Romeinse bewakers. Wat als het allemaal waar is, wat Petrus vertelt?

VOOR DE KINDEREN hebben we een ruime keus aan leesboeken en doeboeken. Bijvoorbeeld het *Doeboek over Pasen*. Dit boek staat vol originele en creatieve zoekopdrachten, puzzels, kleurplaten en telopdrachten rondom de gebeurtenissen van Pasen. Vanaf het moment dat de discipelen een ezel voor Jezus zoeken tot de wonderbaarlijke visvangst van de discipelen. Naast een uitgebreide, Bijbelgetrouwe weergave van de verhalen zijn er voor kinderen meer dan 40 verschillende activiteiten te doen; sommigen maken in Romeinse cijfers, nummergewijs inkleuren, etc.

Een heerlijk vrolijk doeboek voor uw kinderen voor slechts € 5,95!

Verder hebben wij in de winkel prachtige kaarten en verschillende mooie cd's.

Alle vrijwilligers van Christelijke Boekwinkel De Smidse ontvangen u graag in onze winkel en geven u desgewenst goed advies op woensdag t/m vrijdag van 13.30 - 17 u en op zaterdag van 10 tot 16 u.

Karin Dijkhuizen

Van Zondag tot Zondag

In deze rubriek vindt u nadere informatie over de vieringen in de komende periode. Over de ontbrekende zondagen is geen nadere informatie bekend. Een volledig (beknopt) overzicht van de kerkdiensten vindt u op de volgende bladzijde.

Zondag 27 april: De paastijd loopt van de Eerste Paasdag tot aan Pinksteren. Op de tweede zondag van Pasen, 27 april, lezen we hoe de leerlingen verbijsterd zijn over alle gebeurtenissen (Johannes 20 : 15-31). We maken kennis met de ongelovige Thomas, die misschien wel helemaal niet zo ongelovig is...

Zondag 4 mei staan we stil bij het thema 'onderdrukking en bevrijding'.

Zondag 11 mei is de 4^e zondag van de paastijd. Deze zondag draagt de naam *Jubilate*. Nog steeds klinkt onze verbaasde en verheugde jubel om wat er met Pasen gebeurd is. In de lezing van vandaag, Johannes 10 : 1-10, staat de schaapskooi centraal. Hoe goed luisteren wij en kunnen wij de stem van onze Herder verstaan?

Zondag 18 mei is het *Zondag Cantate, Zondag Zingt!*. We willen op die dag het loflied zingen. Hebt u een lied dat u graag zou willen zingen. Geef het door aan ds. Ruud Stiemer: ruudstiemer@ctkerk.nl

Donderdag 29 mei is het *Hemelvaart*. Deze feestdag vieren wij dit jaar samen met de gemeente van de *Duinzichtkerk/Vredeskapel*.

De dienst begint om 10 u in de *Duinzichtkerk*, **de Christus Triumfatorkerk is dicht!** 'En toch' is de toon die klinkt uit de lezingen van deze dag, Handelingen 1 : 9-11 en 1 Petrus 5 : 8-11. Het lijkt erop dat we er alleen voor staan na Jezus vertrek, 'en toch.....'. We houden vast aan ons geloof.

Zondag 1 juni wordt ook wel *Wezenzondag* genoemd. Jezus is vertrokken en het is nog wachten op de Geest van Pinksteren. Dat kan een ongemakkelijk gevoel geven. Aan de andere kant kan deze zondag ons leren te leven van beloften. Beloften zoals Jezus verwoord heeft in het gebed dat Hij aan zijn Vader richt (Johannes 17).

Zondag 8 juni, Pinksteren, vieren we het feest van de Geest. We lezen Handelingen 2 : 1-24 en Johannes 14: 23-29

Zondag 15 juni houden we de Geest van Pinksteren nog even vast. Op deze zondag zullen een aantal mensen uit onze gemeente belijdenis afleggen van hun geloof. Een bijzondere stap die wij graag met hen willen vieren.

Zondag 22 juni zal – het kader van zijn studie– onze stagiair Anne Post voorgaan.

Zondag 29 juni gaan we onze weg als gemeente vervolgen samen met de leden van *Kruispunt*. De liturgische voorwerpen de zondag ervoor uit *Kruispunt* zijn weggedragen zullen hun plek in de *Christus Triumfatorkerk* krijgen. De weg van Christus met zijn kerk gaat door! Daar hopen én vertrouwen we op.

OVERIGE DIENSTEN

Zondag 22 juni begint om 14.30 uur de laatste viering in *Kruispunt*, Diamanthorst 187. In deze viering zal het *Heilig Avondmaal* gevierd worden. De vier voorgangers van de combinatie *Haagse Hout/ Archipel* zullen de viering leiden.

Kerkdiensten

Voor nadere informatie zie de rubriek *Van zondag tot zondag*.

Elke zondag creche en kindernevendienst

<u>mei</u>		<u>voorganger</u>	<u>organist</u>
04	10 u	ds. Ruud Stiemer	Christian Hutter
11	10 u	ds. Berit Bootsma	Arie Kraaijeveld
18 *	10 u	ds. Ruud Stiemer	Danny Spaans
25	10 u	Anne Post	Hilbrand Westra

<u>juni:</u>			
01	10 u	ds. Berit Bootsma	Arie Kraaijeveld
08	10 u	ds. Ruud Stiemer	Arie Kraaijeveld
15	10 u	ds. Berit Bootsma	Hilbrand Westra
22	10 u	Anne Post	Jan Korenhof
29	10 u	ds. Roel de Meij Mecima en ds. Berit Bootsma	Danny Spaans

* de *Wereldwinkel* is met een stand aanwezig in de hal van de kerk (zie blz.24)

Kerkdiensten in Landscheiding

In het verzorgingshuis Landscheiding in Mariahoeve, Isabellaland 150, wordt iedere veertien dagen op zondagmiddag om 14.30 u een kerkdienst gehouden. Naast de geestelijk verzorger van Landscheiding, Mark van der Laan, gaan in deze diensten vaak gast-sprekers voor. De diensten zijn ook toegankelijk voor mensen 'van buiten'. Ook u bent van harte welkom!

<u>mei</u>		<u>voorganger</u>
11	14.30 u	mevr. Jannozen Moggré
25	14.30 u	mevr. Iet Buijser

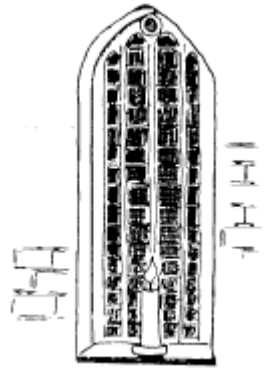
<u>juni:</u>		
08	14.30 u	ds. Roel de Meij Mecima en Mark van der Laan dienst met H. Avondmaal
22		geen dienst i.v.m. de laatste dienst in <i>Kruispunt</i>

Doopzondagen 2014

DE EERSTKOMENDE DOOPZONDAG IS:
15 juni ds. Berit Bootsma

EN VERDER:
31 augustus ds. Ruud Stiemer
12 oktober ds. Ruud Stiemer
7 december ds. Berit Bootsma

Wilt u van één van deze mogelijkheden gebruikmaken dan kunt u (graag minimaal vier weken van tevoren) contact opnemen met de desbetreffende voorganger.

Agenda

(Voor zover niet anders is aangegeven vindt één en ander plaats in de Christus Triumfatorkerk)

Elke donderdag van 13.30 – 16.00 u: Handwerkclub

Elke vrijdag van 13 tot 14 u spreekuur ds. R.E. Stiemer in de kerk.

Elke vrijdag om 18 u: *Maaltijdproject.*

april:

29 20.00-22.00 Commissie *Doortocht*

mei:

04 11.30 Tieners rond de tafel
06 20.00-22.00 Stuurgroep
07 20.00-22.00 Belijdeniscatechese
09 09.00- Opbouwen van de BAZAR
10 10.00-15.00 Bazar
13 19.45-22.00 Moderamen
16 16.00-19.30 Voorjaarsmiddag met maaltijd –
ontmoeting met gemeenteleden van *Kruispunt*
18 na kerkdienst Wereldwinkel: Koekjesproeverij
21 20.00-22.00 Belijdeniscatechese
22 10.00-11.30 Bijbelkring o.l.v. ds. Berit Bootsma
22 19.45-22.00 Kerkenraad
24 12.00-17.00 Parels Bezuidenhout

juni:

01 11.30-14.00 Dining & Wining
04 20.00-22.00 Belijdeniscatechese
17 19.45-22.00 Moderamen
26 10.00-11.30 Bijbelkring o.l.v. ds. Berit Bootsma
26 19.45-22.00 Kerkenraad
28 15.00-17.00 Ontmoetingsplek jonge ouders

Expositie op startzaterdag

De periode waarin men met vakantie gaat wordt steeds meer gespreid. Daarom nu al een aankondiging voor ... **september!**

Zaterdag 20 september is de traditionele startzaterdag met in de middag een leuke activiteit. Voor ieder wat wils, waarbij we tegenwoordig met een activiteit naar buiten treden. Aan het eind van de middag is er in de kerkzaal de opening van een bijzondere expositie van kunstwerken door bewoners en begeleiders van een opvanghuis van het *Leger des Heils*. Een koor zal voor de muzikale opluistering zorgen en na afloop eten we gezamenlijk met de kunstenaars.

Kortom: het wordt een middag met een zeer afwisselend programma, waarvoor we nu reeds aanraden het in de agenda te zetten!

Commissie 'Doortocht'

De commissie *Doortocht* is samengesteld uit leden van de *Christus Triumfatorkerk* en de *Kruispunt*gemeente. Samen hebben zij een programma samengesteld tot aan de sluiting van *Kruispunt* op 22 juni aanstaande. In het programma staan activiteiten die gericht zijn op onderlinge kennismaking en het leren kennen van elkaars tradities.

18 mei is de laatste zondag in een rij van drie waarop een delegatie gemeenteleden vanuit de CTK de kerkdienst in *Kruispunt* zal bezoeken. De vorige twee keren bleken een goede kennismaking met de leden van *Kruispunt* en de liturgische traditie. In de dienst op 18 mei is ds. Roel de Meij Mecima de voorganger. Bent u nieuwsgierig en wilt u mee? Opgeven kan bij ds. Berit Bootsma. Daarnaast zal op 27 april een delegatie van leden van de *Kruispunt*gemeente de kerkdienst in de *Christus Triumfatorkerk* bezoeken.

Naast de ontmoeting rond de kerkdiensten hopen we elkaar ook op de voorjaarsmiddag in de *Christus Triumfatorkerk* tegen te komen. Deze middag wordt gehouden op vrijdag 16 mei van 16-19.30 uur. Iedereen is van harte welkom om deel te nemen. Samen vieren en samen eten, net zoals de eerste christenen deden. Verderop in *Samenspel* kunt u hier meer over lezen.

Verder zijn er tal van andere zaken die ons of de stuurgroep van de combinatie bezighouden. Hierbij kunt u denken aan het regelen van een autodienst, het verleggen van wijkgrenzen en het gesprek over de liturgische tradities van onze beide gemeente. Er is nog een hoop te regelen en te bespreken voor eind juni.

Want op 22 juni zal de laatste kerkdienst in *Kruispunt* gehouden worden om half drie 's middags. Een moeilijk moment voor allen die zich aan dit gebouw en deze gemeente verbonden voelen. Er is gevierd en gerouwd, gelachen en gehuild in deze kerk. Voor die herinneringen en het afscheid daarvan zal alle aandacht voor zijn in deze viering van Schrift en Tafel, die zal geleid worden door ds. Berit Bootsma, ds. Corrie van Duinen, ds. Roel de Meij Mecima en ds. Ruud Stiemer. De vier predikanten van de combinatie *Haagse Hout/ Archipel*. Maar we zoeken ook naar een doortocht, naar een pad dat verder gaat. Dat doen we in het vertrouwen dat onze God met ons mee gaat.

De viering op 29 juni gaat verder waar het de week ervoor is geëindigd. De liturgische voorwerpen die 22 juni *Kruispunt* zijn uitgedragen, zullen nu de *Christus Triumfatorkerk* worden binnengedragen. Een symbool van ons onverzettelijke geloof dat, ondanks tegenslagen, de tocht doorgaat en er nieuw land aan de horizon gloort. Deze viering wordt geleid door ds. Roel de Meij Mecima en ds. Berit Bootsma

Mocht u naar aanleiding van het bovenstaande nog vragen hebben, dan kunt u bij ondergetekende terecht. Rest mij af te sluiten met de woorden die Jezus zijn volgelingen meegeeft in Matteüs 28: *Ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.*

Met hartelijke groet namens de commissie,

ds. Berit Bootsma

Welkom

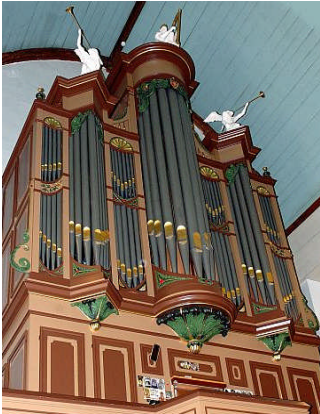
in de oudste kerk van Watingen

Deze uitnodigende tekst kunt u op woensdag tussen 10 en 12 uur vinden bij de hervormde kerk aan het Plein in Watingen, de kerk die wellicht mijn geestelijke thuisbasis zou zijn geweest als mijn wortels niet zo vast vergroeid waren met de CTK. Het is niet bij toeval dat ik net op dat tijdstip kom aanlopen en op de uitnodiging inga. Binnen zit Jan van Westenbrugge op me te wachten. Toen ik hem een week eerder vertelde dat zijn naam een paar keer was gevallen in een reeks artikelen in *Samenspel* die gewijd was aan 'onze' organisten en dat dat had geleid tot een verzoek vanuit de gemeente om hem ook eens voor het voetlicht te halen, reageerde hij spontaan en enthousiast "Maar waarom kom je niet naar de kerk? Dan kan je die gelijk ook eens zien en het orgel horen!"

Van Westenbrugge blijkt behalve de vaste organist van deze kerk ook lid te zijn van het ontvangstcomité tijdens de openstelling op woensdag. Binnen tref ik hem aan de koffie met de deelnemers van een zojuist geëindigde gebedskring. De ontvangst is hartelijk en warm en terwijl Jan koffie inschenkt, vraagt iemand me of ik hier nieuw ben. Als ik de reden van mijn bezoek vertel, hoor ik dat hij "na de dominee de tweede man van de kerk" is. Als Jan verbaasd reageert, licht de spreker toe dat zij daarmee doelt op zijn gewoonte om in het orgelspel na de preek in te haken op waar het in de preek over ging. Zelf karakteriseert hij zijn orgelspel tijdens de eredienst als 'herkenbaar'. "Het moet beneden voor de mensen te volgen zijn wat je doet. Het 'amenspel' na de preek is een verlengstuk van de verkondiging. En dan moet het geen lied zijn dat de mensen niet kennen. Noem het 'spelen naar het hart van Jeruzalem'."

Van Westenbrugge staat er om bekend dat hij van de ene toonsoort naar de andere 'vliegt' en zo de psalmen en liederen aan elkaar knoopt. "Het liefst speel ik in allerlei toonsoorten. Alleen zeven kruizen of mollen wordt een beetje lastig. Maar waar ik op tegen ben, is dat je halverwege de psalm moduleert. Laatst hoorde ik dat op de radio: halverwege psalm 68 ging de organist van d naar es. Dat gaat me te ver."

Intussen zijn we boven bij het orgel aangekomen. Je kunt je moeilijk voorstellen dat wat je hier ziet, slechts de romp is van de eertijds zo fraaie, middeleeuwse kerk. De toestand waarin de kerk in het begin van de 19e eeuw verkeerde, was aanleiding tot het afbreken van het koor en de transepten die er het slechtst aan toe waren. Maar daar bleef het niet bij. Door de uitbreiding van de gemeente was de kerk in 1936 te klein geworden om 's zondags de vele kerkgangers te herbergen. Er moest ruimte komen! In plaats van de juiste oplossing te kiezen, om, met medewerking van *Monumentenzorg*, de middeleeuwse kerk te herstellen door het koor en de

transepten weer op te bouwen, koos men de goedkoopste oplossing door de pilaren weg te breken en de zijbeuken bij de kerkruimte te trekken.

Terwijl we plaatsnemen aan de speeltafel van het Bätz-Witte orgel laat Jan van Westenbrugge horen wat hem in het orgel bekoort. Fantastische klanken verlaten de bijna 2000 pijpen tijdens zijn spel en weerklinken in de ruimte om ons heen. Dan weer opent hij alle registers om vervolgens heel ingetogen verder te spelen. Het valt me op dat het hier prettig toeven is zo dicht bij het orgel. In tegenstelling tot ons eigen orgel, waar ik het liefst wat verder vanaf zit om ervan te kunnen genieten. Als ik dat later tegen hem zeg, vertelt Jan dat het orgel wordt geroemd om zijn warme tonen. Van het orgel in de CTK zegt hij dat het een technisch goed instrument is, maar dat het harde klanken produceert. Hoewel wij hem als begeleider van de eredienst in de CTK niet vaak zullen tegenkomen (wat wil je ook als je drie zondagen per maand 2x de dienst begeleidt in je eigen kerk), toch doet hij regelmatig ervaring op met ons orgel als hij een rouwdienst of een radiodienst begeleidt. Hij kan er dus zeker uit eigen ervaring over meepraten.

Voor het eerst van mijn leven hoor ik van 'de stemmen van het orgel' en ik leer het verschil tussen 'aangehaalde' en 'vrije' pedalen. Ik hoor waarom Jan van Westenbrugge blij is met het feit dat het orgel – in tegenstelling tot het gebouw – niet onder *Monumentenzorg* valt. "*Monumentenzorg* eist dat de oorspronkelijke staat zo veel mogelijk wordt hersteld. Dat betekent dat ook de verbeteringen die in de loop der tijd zijn aangebracht, ongedaan moeten worden gemaakt." En dat bevalt hem niet.

Rond de speeltafel hangt het vol met afbeeldingen van orgels. "Dat is voor mijn leerlingen, zodat ik kan aanwijzen wat bijvoorbeeld een 'rugwerk' is. Met bijna alle orgels die er hangen, heeft Jan van Westenbrugge wel iets. Vrijwel allemaal heeft hij ze tijdens concerten bespeeld. Zo verwijst het Kamorgel in Zierikzee naar zijn jeugd. "Een prachtig instrument. Toen ik als kind in het Zeeuwse Kerkwerve woonde, kwam ik er vaak." Ook het orgel van Brouwershaven herinnert aan die tijd. "Daar was mijn vader, die hoofdonderwijzer was, organist." In Maassluis, waar destijds Willem Oranje organist was van de *Grote Kerk*, werd zijn vader

tweede organist. "Hij zorgde ervoor dat ik les kreeg van Oranje." Nadat die in 1965 plotseling overleed, haalde zijn vader Feike Asma, die organist was in Den Haag, over om naar Maassluis te komen. Zo groeide Jan van Westenbrugge op bij de klanken van Nederlands bekendste organist. Les krijgen bij Asma zat er in die tijd niet in; daar had deze geen tijd voor. "Laat hem maar naar Jan J. van den Berg in Delft gaan", zei hij tegen mijn vader. Dat is ook gebeurd." Nadien had Jan van Westenbrugge tien jaar les bij Herman van Vliet. "Hij was mijn belangrijkste leermeester. Vooral als het gaat om het registreren."

Als twaalfjarige begeleidde hij de samenzang van de kinderkerk en de zondagsschool. Vanaf zijn 18^e was Jan van Westenbrugge organist in Rozenburg en Maasdijk. In 1974 werd hij benoemd in Wateringen. Hoewel hij meermalen het aanbod kreeg ergens anders organist te worden, is hij nooit weggegaan. "Vanwege dit orgel."

Dertig jaar lang oefende hij "twee beroepen" uit. Op een laboratorium in Naaldwijk had hij een halve baan als administrateur. Daarnaast speelde hij in dienst van de gemeente Den Haag op verschillende begraafplaatsen tijdens uitvaartdiensten. Iets wat de organist nog steeds graag doet, omdat muziek nabestaanden veel troost kan bieden. Tegenwoordig zijn het de uitvaartondernemers die zijn diensten inhuren.

De laatste jaren legt hij zich steeds meer toe op het maken van koraalbewerkingen. Tijdens zijn concerten speelt hij die dan ook dikwijls.

'Eigenlijk is iedere kerkdienst een hoogtepunt!'

Inmiddels zijn we weer in de benedenzaal aan de koffietafel geschoven, waar Jan's vrouw trakteert op heerlijke zelfgebakken cake. "Heb je nou genoeg materiaal voor je verhaal?" vraagt hij me nog en hij laat ter-

loops vallen dat er onlangs in het *Reformatorisch Dagblad* een artikel is gepubliceerd naar aanleiding van zijn 40-jarig jubileum in Wateringen. Daar heb ik dan ook dankbaar gebruik van gemaakt om de gaten in mijn verhaal mee op te vullen.

Het artikel besluit met de vraag wat voor hem in de achterliggende jaren hoogtepunten waren. "Die zijn er zo veel. Zangdiensten, maar ook doop- en avondmaalsdiensten doe ik graag. Zo speel ik bij de bediening van het avondmaal vaak koralen uit de *Mattäus Passion* of de *Johannes Passion* van Bach. Heel mooi om te doen. Maar eigenlijk is iedere kerkdienst een hoogtepunt!"

Op 1 maart was Jan van Westenbrugge veertig jaar als organist verbonden aan de Hervormde Gemeente Wateringen. Al die tijd heeft hij het Bätz-Witte orgel op onnavolgbare wijze doen klinken in erediensten en tijdens orgelconcerten. Tijdens de ochtenddienst op zondag 16 maart werd hij door de kerkelijke gemeente gehuldigd. Jan, die de liederen voor deze dienst had mogen uitkiezen, leverde een lijst waar ds. Henze alsnog zelf een keus uit moest maken om de dienst niet teveel te laten uitlopen. Toch bleven er meer liederen over dan normaal zodat Jan zich uitstekend kon uitleven. En natuurlijk ontbrak niet het meditatief orgelspel na de preek. De preek had ook een muzikaal tintje; in 1 Samuel 16 : 14-23 wordt David gevraagd bij koning Saul in dienst te komen om op de lier te spelen als de koning gekweld werd door een kwade geest; muzikaal vaardige handen kunnen de stemming van toehoorders gunstig beïnvloeden. Maar wat als die handen op de rug gebonden worden? Dan zwijgt de muziek, zo moest ook Jan van Westenbrugge bekennen. Het was een opstapje naar Johannes 18 : 12-14 waar de handen van de Here Jezus geboeid werden, de handen die zoveel zegen en genezing brachten. Want Kajafas had gezegd "het is goed dat één man sterft voor het hele volk". Wij kennen de goede afloop van deze kwade gedachte. Om stil van te worden ...

Stil worden we ook als we deze veelzijdige musicus horen spelen. Een mens die zijn gevoelens niet laat verdwijnen achter de noten, maar er juist door klanken vorm aan geeft.

Henk Hospes

Que Sala Sala

14 april 2014
Riet en
Adriaan Sala
50 jaar
getrouwd

Recht/krom

In de vorige column kwam zij al even langs, terloops, vluchtig als een lentebriesje: **Elsje Christiaens**. Hoe luidt haar verhaal en welke rol speelt Rembrandt daarin?

Elsje is rond 1646 geboren in Jutland (Denemarken). Als zij 18 jaar is, belandt zij in Amsterdam. Net als vele anderen is zij op zoek naar een baan als dienstmeisje in de grote stad. Ze vindt onderdak aan het Damrak bij een 'slaapvrouw' (pensionhoudster). Dagelijks trekt zij eropuit en klopt en belt overal aan. Maar na twee weken heeft zij nog steeds geen werk gevonden en de slaapvrouw begint aan te dringen op betaling van één daalder. Maar Elsje heeft nog geen cent verdiend en dacht van haar eerstverdiende geld haar schuld te voldoen. De volgende ochtend eist de vrouw weer het geld en ze dreigt Elsjes bezittingen in beslag te nemen. Elsje vreest haar onderdak kwijt te raken en raakt in paniek. De gemoederen lopen zo hoog op dat de huisbazin Elsje met een bezemsteel te lijf gaat. Maar Elsje is voor geen kleintje vervaard; zij is vermoedelijk gewend aan een hard leven op het Deense platteland en opkomen voor jezelf is daar van levensbelang. Nu zij zo lijfelijkelijk aangevallen wordt met een stok, pikt ze dat niet en gaat in de verdediging. Het ongelukkige toeval wil dat er op een stoel, net onder handbereik, een bijl ligt. Elsje grijpt die bliksemsnel en haalt ermee uit naar de vrouw. Ze raakt haar op haar hoofd, en nog eens en nog eens. De vrouw zakt ineem en rolt van de keldertrap af, dood. Ondertussen zijn de burens op het lawaai afgekomen en treffen Elsje met bebloede handen aan. Zij gebaart dat dat komt door een bloedneus, maar als de burens even later de omgekomen vrouw ontdekken, vlucht Elsje naar buiten en springt om aan haar achtervolgers te ontkomen in paniek in het koude water van het Damrak. Maar er is geen ontkomen aan. Ze wordt opgevist, gearresteerd en meteen aan de schepenen overgedragen. Op drie achtereenvolgende dagen wordt ze verhoord in het nieuwe stadhuis (nu het Paleis op de Dam). Al bij het eerste verhoor bekennt Elsje de herbergierster 'in de cop gehackt te hebben' maar ontkent sieraden en geld van de dode gestolen te hebben. Elsjes verweer is dat het de hospita was geweest die was begonnen met het slaan. Zelfs haar man had het niet met haar uitgehouden en was twee weken eerder weggelopen. De burgemeesters en schepenen zijn het al snel eens dat een dergelijke moordaanslag 'in een Stad van Rechten' niet te tolereren is en vellen een zwaar vonnis: *Op't schavot aan een paal geworpt te werden datter de doodt nae volgt, ende met deselve bijl daar sij de vrouw mede ter dood heeft gebracht eenige slagen door den scherprechter aan haar hoofd geslagen, haar lichaam gebracht aen de Voolewijck ende gestelt aan een pael met een bijl boven haar hoofd om van de locht ende het gevogelt verteert te werden, met confiscatie van goederen.*

Bij de openbare terechtstelling op de Dam, begin mei 1664, wordt Elsje, terwijl de kerkklokken luiden, gewurgd aan een wurgpaal. Er is geen ooggetuigenverhaal van de voltrekking van het vonnis, maar als altijd moet er veel volk getuige van geweest zijn.

Rembrandt was in 1664 in zijn laatste fase aanbeland: zijn tweede vrouw was overleden, hij had geldproblemen en woonde in een bescheiden woning aan de Rozengracht. Toen hij vernam van het lot van Elsje Christiaens liet hij zich naar de Volewijk roeien. Zo werd Elsje aan de overkant van het IJ op de dag van haar dood nog vereeuwigd door de meester met

twee sobere tekeningen. Het onschuldige gezicht is treffend getekend: het lijkt onge-
loof en berusting uit te drukken.

Het staat als een paal boven water: Elsje zat goed fout. Je met een bijl verweren tegen
iemand die je met een stok slaat, gaat ver voorbij noodweer. Je zelfbeheersing verli-
ezen en in blinde woede iemand van het leven beroven, is op z'n minst doodslag en dat
is niet goed te praten. Dus is er nu recht gedaan. Maar recht is niet uit graniet gehou-
wen; recht verandert met de tijd. Het waren toen andere tijden met andere gewoo-
nen en een andere moraal. Het leven was hard, pijn was heel normaal en de (lijf)straffen
waren in onze ogen onnodig wreed.

Vandaag de dag zouden er bij deze rechtsgang veel kritische
vragen gesteld kunnen worden. Elsje had vermoedelijk nog
een blanco strafblad en ze zou nu misschien nog net onder
het jeugdstrafrecht vallen. Heeft Elsje haar eigen verdediging
moeten voeren, zonder juridische bijstand van een rechts-
kundige? In hoeverre was de taal een probleem? Werd zij wel
bijgestaan door een betrouwbare tolk?; Elsje was tenslotte
nog maar veertien dagen in Amsterdam en was de Neder-
landse taal bij lange na niet machtig. Hoogst waarschijnlijk
heeft ze maar wat staan stamelen en stotteren voor het ge-
recht. De voorgelezen aanklacht heeft ze waarschijnlijk in het
geheel niet kunnen volgen en de rechters konden haar ver-
haal nauwelijks verstaan, laat staan begrijpen. Was Elsje in hun
ogen 'slechts een vrouw', een allochtoon nog wel? Heeft de
kamerverhuurster - in die tijd waren die vaak ook bordeel-
houdster - Elsje wellicht bedreigd met een baan in de prosti-
tutie? "Hoe je het doet, doe je het, maar je moet nu erg vlug
met geld over de brug komen!" Heeft Elsje haar eer en deugd

proberen te redden? Dit alles is niet aan de orde gekomen. De zes hoge heren die zij
tegenover zich vond, liepen niet over van empathie. Inderdaad: alleen mannen die
haar veroordeelden, hoogwaardigheidsbekleders, 'de beste, rijkste, aansienlijkste en
treffelijkste van 't volk', kortom: de Amsterdamse elite.

Het Amsterdamse stadhuis stond bol van geschilderde, gebeeldhouwde en vergulde
preken om de burger te vermanen en op het rechte pad te houden. Samen met de
veroordeelde hebben de rechters na het uitspreken van het vonnis geknield het 'Onze
Vader' gebeden, zij zijn samen met haar naar buiten gegaan en zij waren aanwezig bij
de voltrekking van het gruwelijke vonnis en Elsjes ontijdige dood. De beul werd con-
form het geldende tarief zes gulden uitbetaald. Begraveniskosten waren er niet, want
Elsjes lichaam 'werd de aarde niet gegund', zij moest wegrotten in de open lucht en
dienen als voer voor de vogels 't is hard te sterven als de lente komt, vooral als je
18 jaar bent en je nog een leven voor je denkt te hebben. Gezien de blinddoek heeft
Vrouw Justitia zonder aanzien des persoons geoordeeld en zij was snel en meed o-
genloos met het zwaard, maar is er wel rechtgesproken of was het 'oog om oog'?

*"Laat liever het recht stromen als water, en de gerechtigheid als een altijd voortvloei-
ende beek."* was het devies van Amos en Jesaja profeteert: *Hier is mijn dienaar (.....) Hij
zal alle volken het recht doen kennen. Hij schreeuwt niet, hij verheft zijn stem niet, hij
roept niet luidkeels in het openbaar; het geknakte riet breekt hij niet af, de kwijnende
vlam zal hij niet doven. Het recht zal hij zuiver doen kennen. Ongebroken en vol vuur
zal hij het recht op aarde vestigen.*

Adriaan Sala

(Informatie is o.a. geput uit 'Een kleine geschiedenis van Amsterdam' van Geert Mak)

Inspiratie

tot een nieuwe vorm van kerk-zijn?

Donderdagavond 3 april en woensdagmiddag 9 april was er in de kerk een ontmoetingsbijeenkomst voor gemeenteleden. Het is alweer vele jaren geleden dat de jaarlijkse huisbezoekjes door een ouderling werden vervangen door de zogenaamde groot-huisbezoeken waarbij in een paar bijeenkomsten een flink aantal gemeenteleden elkaar ontmoetten. De belangstelling hiervoor nam in de volgende jaren langzaam maar zeker af, en zo kon het gebeuren dat dit jaar beide bijeenkomsten door slechts een klein aantal mensen werden bijgewoond. Jammer, want ze zijn toch echt de moeite waard.

Na een korte inleiding over 'mind map', een methode om in een brainstorm-achtige sessie de geuite gedachten op papier te ordenen, werden de deelnemers in kleine groepjes aan het werk gezet. Uitgangspunt was het woord 'inspiratie' en daaruit kwamen zeer uiteenlopende gedachtenspinsels. In een klein half uurtje praat je dan bijvoorbeeld over hoop en bemoediging, fietsen in de natuur of hoe lang de Mattheus Passion duurt.

Een ander onderwerp om meningen en gedachten uit te wisselen was de vraag: "welk bijbelverhaal, gezang of psalm geeft je inspiratie?" en ook hierop waren er weer bijna net zoveel antwoorden als deelnemers.

Na een korte pauze bekeken we een documentaire over het nieuwe kerk-zijn in Amsterdam oud-West, een buurt waar de kerkgang vrijwel voorbij is, maar mensen wel een andere vorm zoeken. Een groepje kwam regelmatig bijeen om hun geloof te delen, niet in een kerk, maar in een café. Een mooie documentaire die laat zien dat het ook anders kan dan in de traditionele kerk.

Tot slot werd iedereen uitgedaagd een of meer voorwerpen te kiezen uit een bonte verzameling van uiteenlopende zaken en daarover te zeggen wat zo'n voorwerp jou zegt over je beleving van het geloof of de kerk. Voor de één moeilijker dan de ander, maar ook nu weer met verrassende uitspraken.

Met het zingen van een gezang werd de bijeenkomst besloten, waarna nog werd nagepraat onder het genot van een drankje. Al met al een ontmoeting 'en petit comité', maar toch zeer de moeite waard, mede door de prima organisatie, waarvoor dank.

Wouter Müller

Zomaar een wijsheid...

De dag is een appelboom, maar je moet de appels zélf plukken.

Toon Hermans

Collecten

ZONDAG 11 MEI: *Geef Afrikaanse vrouwen een stem!*
Zie de rubriek *Van de ZWO-commissie* op pag. 23.

ZONDAG 18 MEI: *de Kinderwinkel.*

De Kinderwinkel aan de Van Baerlestraat is een knooppunt in Moerwijk waar kinderen, tieners en ouders van verschillende komaf en overtuiging elkaar ontmoeten. Alle kinderen en tieners uit de buurt, van 4 tot 14 jaar, zijn er welkom. Zoveel religies en culturen bij elkaar hoeft geen bedreiging te zijn. De kinderwinkel ziet het als opdracht om kinderen en tieners zich in de wijk thuis te laten voelen en is daarbij een veilige en gezellige plek voor hen geworden. Niet meer weg te denken uit Moerwijk!

ZONDAG 8 JUNI:

Pinksterzending - Ondersteuning diaconie zusterkerk Pakistan.

Christenen vormen in Pakistan een minderheid die vaak wordt achtergesteld ten opzichte van anderen. Toch is er in het land een levendige en kleurrijke kerk die een bijdrage aan de maatschappij wil leveren: de Kerk van Pakistan, partner van Kerk in Actie. Deze kerk is niet alleen een geloofsgemeenschap, maar het is ook een diaconaal actieve kerk. Bijvoorbeeld door te zorgen voor gehandicapte kinderen en door trainingen aan te bieden aan vrouwen, zodat zij zich bewust worden van hun rechten. Ook geeft de kerk onderwijs aan meisjes uit plattelandsgezinnen. Zij worden opgevangen in een internaat en kunnen daar naar school. Dankzij dit onderwijs krijgen deze kansarme meisjes toch

een opleiding en meer kansen op een betere toekomst. Zo kreeg Shazia de kans om vroedvrouw te worden!

ZONDAG 15 JUNI: *Werelddiaconaat - Belangenbehartiging in Zimbabwe.*

Opkomen voor je belang, samen problemen aanpakken en vreedzaam samenleven, hoe doe je dat in Zimbabwe? Harare Residents' Trust (HRT), partner van Kerk in Actie, helpt. HRT is een bewonersbeweging die al in 35 wijken een bewonerscomité heeft opgericht. Iedere week wordt het meest urgente probleem besproken. Of het nu aankomt op de kosten voor schoon drinkwater, wat veelal vervuild is, corruptie bij het elektriciteitsbedrijf of het recht op een verkoopplaats op de markt. HRT kaart het samen met de bewoners aan bij de plaatselijke politiek. Bewoners leren hun rechten kennen en weten dat hun stem gehoord mag worden. Samen staan ze sterk!

ZONDAG 22 JUNI: *Kampwerk buurthuis SamSam.*

Sinds 1950 bestaat de *Stichting Jeugdwerk*. Deze werd opgericht door de *Gereformeerde Kerk 's-Gravenhage-Oost*. De stichting beheert het buurthuis *SamSam* en het jeugdcentrum *SamSon*, beide in de Schilderswijk en centrum De Jeugdhaven in het Centrum. Onder de geregelde bezoekers zijn veel allochtonen (volwassenen en kinderen). In de zomer worden er drie kampen georganiseerd: een kindertheaterkamp, een gezinskamp met kinderen van 0-6 jaar (ook voor alleenstaande ouders) en een tiener-survivalkamp. Er is geen subsidie van de overheid voor deze activiteit. De deelnemers betalen € 100 per persoon of naar draagkracht. Om deze vakantiecampen te blijven organiseren is uw bijdrage in deze collecte hard nodig.

Van de ZWO-commissie

UITWISSELING VROUWELIJKE THEOLOGES

Vrouwelijke theologen hebben de kerk veel te zeggen. Zo is in Nederland in veel kerken het aantal vrouwelijke predikanten de afgelopen decennia toegenomen, maar in Afrika moeten vrouwen nog vechten voor een plek in hun kerk en samenleving, en wordt hun stem vaak genegeerd.

Heleen Joziasse, samen met haar man Willem Jansen uitgezonden door *Kerk in Actie* naar St. Paul's University in Limuru, Kenia, komt dit in haar werk met Afrikaanse vrouwen dagelijks tegen. Samen met Esther Mombo, een ware pionier in Kenia voor een sterke positie van vrouwen in de kerk, organiseert Heleen van 19-24 juni dit jaar een uitwisseling tussen vrouwelijke theologes uit Kenia, andere Afrikaanse landen en Nederland.

Vijf dagen lang zullen deze vrouwen samen nadenken over global sisterhood en de gevolgen die vrouwen ondervinden van de Hiv/Aids-problematiek, met intensieve ontmoetingen, gesprekken, en vieringen! In Den Haag bereidt een enthousiaste groep vrouwen zich al voor op de reis. Bij terugkomst zullen de vrouwen vast veel te delen hebben met onze wijkgemeenten.

Een begeleidingsgroep werkt nauw samen met Heleen Joziasse om deze bijzondere ontmoeting mogelijk te maken. Vooral om vrouwen uit landen als Tanzania, Uganda, Zambia en Ghana, die de reis niet zelf kunnen betalen, de kans te geven aan deze boeiende uitwisseling deel te nemen vragen wij uw steun! Help mee deze uitwisseling mogelijk te maken en steun de collecte, die op 11 mei in uw kerk wordt gehouden of stort uw bijdrage op de rekening van de ZWO Commissie *Duinzichtkerk/Vredeskapel* te 's-Gravenhage NL92 INGB 00005439 89 onder vermelding van Geef Afrikaanse vrouwen. een stem! Wij maken dan het totaal bedrag aan de classis over.

JONGEREN GEZOCHT VOOR ZOMERREIS

Van 1 t/m 15 augustus organiseert *Togetherthere* een reis naar Israël en de Palestijnse gebieden. Voor deze rondreis is men op zoek naar jongeren tussen de 18 en 25 jaar. Ben jij klaar voor een levensveranderende ervaring en ben je geïnteresseerd in een reis die niet standaard in de reisgidsen staat dan, is dit een unieke kans. Onder begeleiding reis je met negen andere jongeren naar Israël en de Palestijnse gebieden. Daar maak je kennis met mensen aan beide kanten van 'de muur'. Eenmaal terug ga je in groepjes aan de slag om jullie ervaringen om te zetten in een activiteit voor andere jongeren. Je wordt hierbij begeleid door professionals en krijgt alle ruimte om je eigen talenten en kennis in te zetten.

Meer informatie over dit project is te vinden op www.togetherthere.nl

Eric Ebbink

*Esther Mombo in februari
2010 in de Lukaskerk*

Onesimus

(zie ook: Van de redactie)

Henk Hospes heeft in de vorige *Samenspel* een prachtig stuk geschreven over Onesimus, de weggelopen slaaf van Filemon, die door Paulus met een begeleidend briefje naar zijn meester wordt teruggestuurd. Misschien dat Onesimus Paulus niet in Rome heeft ontmoet, maar in Efeze waar Paulus ook korte tijd gevangen heeft gezeten. Van Colosse naar Rome was een lange reis, maar Efeze was dichtbij. Bovendien vraagt Paulus aan Filemon of hij bij hem kan komen logeren. Hij verwachtte dus weer snel vrij te komen en dat gebeurde dan ook. Uit Rome, daarentegen, is hij nooit meer weggekomen en dat verwachtte hij ook niet. Als het briefje aan Filemon inderdaad in Efeze is geschreven dan behoort het tot de oudste geschriften van het Nieuwe Testament.

Het is juist dat bemiddeling bij een meester-slaaf conflict in de oudheid niet ongewoon was. Een fraai voorbeeld is een brief van de hooggeplaatste Romeinse senator Plinius aan de veel lagere Sabinianus. Net als Paulus pleit Plinius voor een weggelopen slaaf die, zoals hij schrijft, zich aan zijn voeten had geworpen en onder tranen zijn schuld had beleden. Plinius schrijft verder dat hij de slaaf een flinke uitbrander heeft gegeven, hij erkent dat Sabinianus goede redenen heeft om kwaad te zijn, maar vraagt hem vanuit zijn goedheid genade voor recht te laten gelden. Tenslotte wijst Plinius subtiel op zijn hogere status die hem het recht geeft Sabinianus het een en ander te vragen.

De brieven van Paulus en Plinius behandelen dus hetzelfde thema. Beide bemiddelen en verwachten dat aan hun verzoek - of hun opdracht - voldaan zal worden. Maar hun argumenten zijn totaal anders. Ze zijn een prachtige illustratie van het verschil tussen het heidense en het toen gloednieuwe christelijke denken. Plinius is uit op het handhaven van de sociale orde van 'meerderen en minderen'. De slaaf belijdt schuld, huilt en krijgt een flinke uitbrander. Als alles in orde komt, zal hij wel uitkijken om nog een keer weg te lopen en bij zijn meester blijft het aan de lat. Sabinianus kan het verzoek van Plinius niet weigeren vanwege hun standverschil. Hij weet dat Plinius hem kan maken en breken en hij is vereerd dat hij het hem zo vriendelijk vraagt! Daarmee stijgt Sabinianus een treetje op de sociale ladder. Macht denken dus in een vriendelijke verpakking.

Bij Paulus bestaat geen sociale ladder. Mensen verschillen wel in gaven en taken maar ze zijn één in de Messias, de gekruisigde. De slaaf Onesimus wordt een broeder genoemd en een geliefd kind. Paulus is er zeker van dat een beroep op de Messias – in feite is het een opdracht - bij Filemon gehoor zal vinden. Filemon zal bovendien blij zijn dat Onesimus de Messias heeft leren kennen en hij zal hem in een nieuwe verhouding als medegelovige ontvangen. Het hoofdthema is onderlinge liefde en elkaar aanvaarden en dat alleen mogelijk wordt door de kracht van de Messias.

Macht tegenover liefde. Ook voor ons lijkt dat de uitdaging als persoon en als christelijke gemeente.

Andries Sanders

Geld & Goed

in gesprek over onze financiële waarden

8 april 2014, Den Haag

Arjan Broers

Maximaal rendement en aandeelhouderswaarde waren doel op zich geworden. Dat heeft geleid tot crisis.

Wat perspectief heeft is vertrouwen en het besef dat rijkdom ook een immateriële kant heeft. Het concept van Oikocredit is levensvatbaar in de praktijk.

Ancel van Royen

Zoek de schuld voor de crisis niet alleen bij economen en bankiers. We hebben er allemaal een aandeel in. We kunnen verschil maken door onze politieke keuzes en onze levensstijl. Kerken kunnen hier een rol spelen.

Rein Willems

Voorkeur voor het Rijnlands model: meer stakeholders dan de aandeelhouders; samenwerken; dienend leiderschap.

Hans Dekker

Zijn de oorzaken van de financiële crisis wel opgelost? We moeten op zoek naar nieuwe woorden en taal om over onze waarden te praten.

Gert van Maanen

Oikocredit werkt AndersOm:
Anders omgaan met mensen
Anders omgaan met belangen
Anders omgaan met ommacht
Anders omgaan met rendement

Sieuwert van der Zwaag

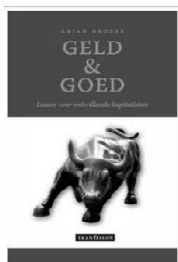
En nu?
Het moet van mensen komen die het anders doen. Regels en toezicht zijn van belang. Misschien wel *andere* regels dan tot nu toe.

Oecumenisch beraad
Haagse Hout

Geïnteresseerd
in een samenvatting van het boek Geld&Goed?
Mail naar nederland@oikocredit.org ovv samenvatting G&G

Video Oikocredit
<http://bit.ly/1hGKM1E>

Cryptogram

De uitslag van de vorige puzzel:

Horizontaal: 4 miniserie 6 Napels 8 Thea 10 pof 11 snede 13 genie 15 TIR 16 RR (Rolls Royce) 18 del 19 edda 20 Espera 23 Ria 25 een 26 gramschap 29 AA 30 omen 31 stampij maken **Verticaal:** 1 snipperdag 2 MRI 3 sucadelappen 4 ministeries 5 sulfur 7 EOD (Explosievenopruimingsdienst) 9 hondenhok 12 NIDI (Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut) 14 ler 17 re 21 sesam 22 Pec (Zwolle) 24 Jaap 27 ram 28 amen

Wat een verschil één lettertje maakt: miniserie / ministerie en veroorzaakt dat zo'n lekker ouderwets woord als 'gramschap'? Dat hoop ik niet, want het moet wel leuk blijven! Veel plezier en succes met de volgende puzzel,

Adriaan Sala

				1			2				
3		4	5			6		7		8	
		9				10					
11								12			
		13		14							
15	16										
17								18	19		
20				21				22			
23						24					
					25						
26					27				28		
									29		
30											

HORIZONTAAL:

- 3 kun je met de as van een fietswiel uit vroeger jaren een schip tot zinken brengen? (11)
- 9 recht, pacht en deel onder één noemer (3)
- 10 premier Balkenende was trots op eerste multinationale (3)
- 11 in de karaoke zit 'n walvis (4)
- 12 vaak gekoppeld aan maandelijkse penningen (4)
- 13 kort in 't Engels: gegevensverwerking met de computer (3)
- 15 het Meertensinstituut legt zich toe op dat soort volkskunde (9)
- 17 had handen vol aan Sochi '14 (3)
- 18 in de regio doet men gecentreerd aan opleidingen (3)
- 20 juridische wijsheid: wie erom procedeert, legt er één op toe! (3)
- 21 ontkenkende Franse religieuze (3)
- 22 eigenschap om zonder veel rekken te breken is gesublimeerd in chocola (4)
- 23 tegenhanger van Onesimus (5)
- 24 in Spanje heeft dit de orkaan doorstaan (5)
- 26 je moet maar lef hebben (4)
- 27 wie van de drie is om te zoenen: iPhone, iPad of i-Mesje (6)
- 29 ledemaat kan lastig zijn (3)

- 30 gaat op reis om te gaan genieten van andermans leed (11)

VERTICAAL

- 1 als je dat durft, heb je het (3)
- 2 specialist die zich richt op enkele gebieden in het hoofd (3)
- 3 tussen de keerkringen helemaal de weg kwijt zijn (12)
- 4 IT-bedrijf dat te vergelijken is met een wiskundeknobbel (12)
- 5 Madrileens museum dat de evenknie is van ons Rijksmuseum (5)
- 6 als ik dit naar rang voeg, heeft de vrouw een vervelende tijd voor de boeg (8)
- 7 stiekem en een beetje gemeen ook (9)
- 8 een heel andere reactie dan Bach destijds voor ogen stond (12)
- 14 je hebt de onderkant van de wand mooi afgewerkt! (5)
- 16 Hermans wist altijd de goede aan te slaan (4)
- 19 met werken alleen kom je er niet (3)
- 25 kun je met algemeen beschaafd Nederlands goed bankzaken doen? (4)
- 28 in bijzondere gevallen te gebruiken als windwijzer, maar je kunt 'm ook uitdoen (3)

Koekjes proeven ...?

Vorige maand werd het al aangekondigd in *Samenspel*. Op 18 mei na de kerkdienst, bij uw koffie, laten de medewerkers van de *Wereldwinkel* u overheerlijke koekjes proeven. Koekjes gemaakt van Fair Trade ingrediënten. Koekjes met grappig fruit, appel of kersen en daar dan weer chocola of amandelen of butterscotch aan toegevoegd. Deze koekjes zijn gemaakt van eieren van kippen die echt gescharreld hebben, van koeien die echt vers gras aten, maar ook meel, chocolade of de andere ingrediënten waarvoor een eerlijke prijs is betaald. Echt koekjes die het fairtrade keurmerk mogen dragen.

Komt u allemaal gezellig koekjes proeven op 18 mei? U kunt de koekjes ook kopen in onze eigen Wereldwinkel.

Verhuisplannen?

De makelaar in het Bezuidenhout

Door opleving huizenmarkt
behoefte aan **nieuwe en leuke
woningen** in de verkoop

Nieuwe woningen worden
ook **snel weer verkocht**

Voor woningen met
achterstallig onderhoud
ook de juiste **oplossingen**

We komen graag
vrijblijvend langs voor
een gratis waardebeoordeling

Heldere presentatie en
professionele foto's Funda

Eerlijke courtage
en lage opstartkosten

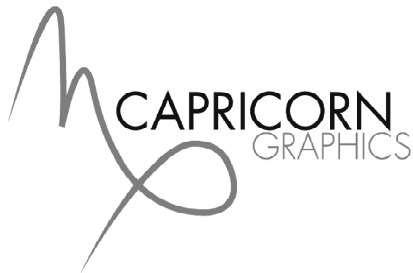
Tips en ideeën om uw
huis klaar te maken voor
de verkoop

Download de **ARE Makelaars**
App in de appstore

De Eerensplein 8
Den Haag
+31 (0)70 30 40 141
www.arenl

grafische vormgeving
websites
interactieve media
foto boeken op maat
drukwerk advies

06-41198100

info@capricorn-graphics.nl

www.capricorn-graphics.nl

TANELLE
Bergshoeff
interieur

Tapijt
Gordijnen
Zonwering
Bedden
Laminaat

Koningin Julianalaan 150
2274JN Voorburg tel 386 87 82
www.tanelle.nl